

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“КОЗАЦЬКА ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ”
(для бакалаврів)**

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2009

Підготовлено доцентом кафедри українознавства *А. А. Гоцалюк*

Затверджено на засіданні кафедри українознавства
(протокол № 5 від 30.01.08)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Гоцалюк А. А. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Козацька педагогіка і психологія” (для бакалаврів). — К.: ДП «Вид. дім «Персонал». — 2009. — 18 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план дисципліни, питання для самоконтролю, теми рефератів, тести, теми семінарських занять, список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2009
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння студентом знань. Самостійна робота студентів є основним засобом опанування навчального матеріалу у позааудиторний час. Значно підвищується значення та статус самостійної роботи при введенні кредитно-модульної технології навчання, за якою скорочується обсяг аудиторної роботи.

Мета самостійної роботи студентів — сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси і важливої професійної якості, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати, контролювати свою діяльність. Одним із етапів самостійної роботи є виконання контрольної роботи, якісне виконання якої передбачає вивчення рекомендованої літератури, творче узагальнення практичного матеріалу, подання його в логічній послідовності відповідно до поставленого питання, формування вміння самостійно аналізувати та робити висновки.

Основні вимоги до контрольної роботи полягають у використанні і узагальненні теоретичного матеріалу на основі їх самостійного випробування, тобто, знаходження раціональних шляхів його впровадження у практику. Робота, виконана без дотримання цієї вимоги, не буде зарахована. Контрольна робота передбачає самостійне виконання і має творчий характер, має відображати національний дух і ідейно патріотичне спрямування студента, його світосприйняття. Положення і висновки необхідно пов'язувати із сучасними перетвореннями в державній політиці та культурі.

Під час роботи з джерелами студент повинен скеровувати свою увагу на визначних подіях та особистостях, угодах, злуках, національно-визвольній боротьбі українського народу проти своїх поневоловачів, за утвердження самостійної, соборної та незалежної України, вміти аналізувати хід історичних процесів з позиції сьогодення та творчо підходити до їх висвітлення в обраній темі контрольної роботи.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“КОЗАЦЬКА ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми	Лекції	Семінари	Практичні	Самост. робота
	Вступ до дисципліни “Козацька педагогіка і психологія”				
	Змістовий модуль I. Принципи та ідеали козацької моралі				
1	Витоки, походження козацтва на теренах України	2			
2	Передумови утворення військових формувань	2			
3	Виникнення та формування українського козацтва	2	2		3
4	Військова діяльність українського козацтва XV–XVI ст.	2	2		3
5	Структура козацького стану (друга половина XVI-середина XVII ст.)	2	2		
	Змістовий модуль II. Збереження військових традицій українського козацтва				
6	Становлення станової та національної самосвідомості	2	2		
7	Запорозька Січ – державно-адміністративне утворення	2	4		3
8	Основні місця, де перебували запорозькі козаки	2	2		2
9	Боротьба козацтва за визволення України (1590–1648)	2			
10	Військова символіка та клейноди	2			
11	Відродження українського козацтва	2		2	2
Разом годин: 54		22	14	2	16

Вступ.

Змістовий модуль I. Принципи та ідеали козацької моралі

Перелік тем для самостійного вивчення

Тема 3. Виникнення та формування українського козацтва

Виникнення в кінці XII ст. на південносхідних рубежах Русі військових формувань — перший період формування козацтва. Другий період відродження козацтва. Виникнення козацьких хуторів та сіл. Формування общин вільних озброєних людей.

Література [8; 10–12; 14; 15; 18; 28; 42; 50]

Тема 4. Військова діяльність українського козацтва XV–XVI ст.

Військові походи українського козацтва: сухопутні, морські, річкові. Козацькі звичаї та військові традиції. Українські замки-фортеці: Канів, Черкаси, Корсунь, Вінниця, Біла Церква. Утворення козацьких сторожових постів та засік.

Література [8; 10; 14–16; 25; 30; 31; 54; 55]

Змістовий модуль II. Збереження військових традицій українського козацтва

Тема 7. Запорозька Січ — державне адміністративне утворення

Розташування перших козацьких поселень на Подніпров'ї. Дмитро Байда-Вишневецький — перший український гетьман. Козацькі курені та облаштування побуту. Діяльність українського козацтва на засадах самоврядування.

Література [3; 6; 17; 18; 28; 41; 51; 55–57]

Тема 8. Основні місця, де перебували запорозькі козаки

Томаківська, Базавлуцька, Микитинська, Чортомлицька, Нова та інші Січі. Козацькі ватажки Б. Ружинський, І. Підкова, С. Наливайко. Визвольні походи запорозьців на Північне Причорномор'я.

Література [7; 18; 22; 28; 39; 41; 56–59]

Тема 9. Боротьба козацтва за визволення України

Козацько-селянські повстання наприкінці XVI ст. та їх наслідки. Петро Конашевич-Сагайдачний. Українська козацька держава від

Б. Хмельницького до І. Мазепи. Боротьба І. Мазепи за незалежність України. Наслідки Переяславської злуки. Доба Руїни. Симон Петлюра. Діяльність ОУН-УПА. Роман Шухевич і “Карпатська Січ”.

Література [7; 8; 16; 18; 22; 33; 39; 41; 56; 57]

Тема 10. Відродження українського козацтва

Формування сучасного війська на засадах козацьких військових традицій. Створення Всеукраїнського козацького війська. Велика Установча Рада 1990 року. Створення Національної спілки “Об’єднане козацтво України”. Відродження культурно-господарських і духовних традицій українського козацтва на сучасному етапі.

Література [1–4; 8; 10; 43; 48; 50; 60]

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Походження та становлення давньоруської Київської держави.
2. Українське козацтво у документальних джерелах.
3. Передумови виникнення українського козацтва.
4. Козацькі традиції та звичаї.
5. Запорозька Січ — твердиня козацької волі.
6. Козацькі Січі та їх характеристики.
7. Козаччина як прояв демократично-республіканського устрою.
8. Дотримання традицій звичаєвого права.
9. Характерні особливості життя та побуту запорозьких козаків.
10. Військові традиції запорозьких козаків.
11. Козацький гетьман П. Конашевич-Сагайдачний.
12. Роль П. Конашевича-Сагайдачного у формуванні ідеї створення української держави та її адміністративної структури.
13. Дві хвилі козацько-селянських повстань XVI–XVII ст.
14. Документальні джерела про витоки та походження козацтва на теренах України.
15. Уклад військового життя на Запорозжі.
16. Етапи військових козацьких формувань.
17. Формування військових осередків на Півдні України.
18. Низове Запорозьке військо.
19. Етимологія слова “козак”.
20. Міфологізація козацтва.
21. Виникнення та формування українського козацтва.
22. Формування Запорозької Січі.

23. Томаківська Січ — база козацько-селянського повстання.
24. Базавлуцька Січ — твердиня волі козаків.
25. Запорозька Січ — своєрідна військова академія.
26. Микитинська Січ — база визвольної війни українського народу.
27. Чортомлицька Січ.
28. Запорожці на татарських теренах.
29. Нова Січ на річці Підпільній.
30. Військові походи українського козацтва XV–XVI ст.
31. Місця перебування запорозьких козаків.
32. Іван Сірко у боротьбі з яничарами другої пол. XVII ст.
33. Переяславська рада та її значення.
34. Кошові отамани.
35. Пилип Орлик у військових баталіях.
36. Фортеця на о. Хортиця — осередок запорозького козацтва.
37. Доба заснування, становлення та розквіту Запорозької Січі.
38. Структура Запорозької Січі.
39. Складові козацького стану.
40. Курені та облаштування побуту козаків.
41. Козацькі однострої.
42. Знаки відмінностей та нагородні знаки козаків.
43. Духовні цінності запорозьких козаків: релігійність, захист православної віри.
44. Клейноди — символи гетьманської влади.
45. Діяльність українського козацтва на засадах самоврядування.
46. Козацькі військові засоби пересування.
47. Запорозька Січ — державно-адміністративне утворення.
48. Перша хвиля козацько-селянських повстань наприкінці XVII ст.
49. Самійло Кішка — прославлений козацький гетьман.
50. Друга хвиля козацько-селянських повстань у 1625–1638 рр.
51. Петро Дорошенко — визначний козацький гетьман.
52. Боротьба проти Речі Посполитої під проводом Б. Хмельницького.
53. Зборівський договір — юридичне визнання Польщею Гетьманської держави.
54. Берестейська битва та її наслідки.
55. Роль Б. Хмельницького у злуці з Московією.
56. Наслідки Переяславсько-Московського договору.
57. Зрада московським урядом Б. Хмельницького та України.

58. Нищення української державності царським урядом.
59. Україна в добу Руїни, причини занепаду (XVII ст.).
60. Поразка української національної революції (1663–1676 рр.).
61. Іван Мазепа — захисник української духовності і культурного життя.
62. Мазепинське бароко.
63. Ідеї об'єднання українських земель у світогляді Івана Мазепи.
64. Етапи ліквідації Гетьманської держави Катериною II.
65. Маніфест Катерини II (1775).
66. Задунайська Запорозька Січ (1775–1828 рр.)
67. Козацьке Чорноморське військо.
68. Азовське козацьке військо.
69. Відродження українського Вільного козацтва (1917–1921 рр.)
70. Формування уряду П. Скоропадського.
71. П. Скоропадський та його роль у становленні Української Народної Республіки.
72. Отамани українського Вільного козацтва (поч. XX ст.)
73. Карпатська Січ (1939).
74. Роман Шухевич — провідник УПА.
75. Структура Української повстанської армії на принципах козацького самоврядування.
76. Розгортання повстанської боротьби УПА на теренах Галичини.
77. Симон Петлюра — уроки історії.
78. Українська Самостійна Республіка під проводом Симона Петлюри.
79. Створення військових формувань під проводом С. Бандери.
80. Політичний портрет П. Скоропадського.
81. Історичне значення Другої Української національно-визвольної революції (XX ст.)
82. Військова символіка та клейноди.
83. Музичний супровід військових формувань.
84. Відродження українського козацтва.
85. Велика Установча Рада 1990 року в Києві.
86. В'ячеслав Чорновіл — гетьман соборної незалежної України.
87. Президент В. Ющенко — Гетьман України.
88. Укази Президента України про відродження українського козацтва.
89. Козацько-громадські організації та інституції.
90. Формування сучасного війська на засадах козацьких традицій.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Духовні цінності українського козацтва.
Література [5; 8; 15; 31; 40; 53; 56; 60; 62; 64]
2. Моральний і духовний потенціал ідеалів козаків.
Література [1; 10; 15; 31; 38; 45; 53; 57; 78; 83]
3. Пізнавальне та виховне значення перших писемних джерел про козаків Війська Запорозького.
Література [6; 11; 15; 16; 31; 36; 38; 40; 48; 77]
4. Виховний потенціал кодексу української лицарської гідності і честі.
Література [9; 11; 20; 25; 28; 32; 38; 42; 49; 57]
5. Виховання підростаючого покоління на прикладах життя та діяльності Івана Мазепи.
Література [5; 6; 22; 24; 31; 35; 43; 49; 52; 57; 73]
6. Виховне значення творчості Т. Г. Шевченка, присвяченій козацько-селянському визвольному руху.
Література [6; 10; 20; 24; 32; 40; 48; 49; 51; 64]
7. Відродження морально-духовних традицій Галичини, Буковини і Закарпаття.
Література [1; 3; 9; 14; 22; 30–32; 38]
8. Духовне, пізнавальне і виховне значення козацької символіки.
Література [5, 9, 20, 24, 32, 38, 40, 45, 49, 63]
9. Героїко-патріотичне та духовне виховання сучасної молоді на прикладах життя та діяльності Петра Сагайдачного.
Література [8–10; 22; 24; 32; 33; 38; 49; 82]
10. Виховний та духовний потенціал народних картини “Козак Мамай”.
Література [11; 12; 21; 28; 33; 40; 45; 56; 57; 62]

ТЕСТИ

1. Перша писемна згадка про Запорозьку Січ належить:

- а) Мартину Бельському;
- б) Оресту Субтельному;
- в) Дмитру Антоновичу.

2. Запорозька Січ проіснувала:

- а) понад 50 років.
- б) понад 100 років.
- в) понад 200 років.

3. Центри поселення запорозьких козаків:

- а) острів Хортиця;
- б) Слов'яно-Сербія;
- в) Акерман (Біле місто).

4. Першим українським гетьманом був:

- а) І. Мазепа;
- б) І. Сірко;
- в) Д. Байда-Вишневецький.

5. Козацькі повстання наприкінці XVI ст. очолив:

- а) Северин Наливайко;
- б) Пилип Орлик;
- в) Симон Петлюра.

6. Зборівський мирний договір було укладено:

- а) 23 грудня 1648 р.;
- б) 8 серпня 1649 р.;
- в) 3 червня 1651 р.

7. Переяславська рада відбулась:

- а) 1648 р.;
- б) 1654 р.;
- в) 1650 р.

8. З'ясувати, між якими державами був підписаний Андрусівський трактат-перемир'я:

- а) Росія — Польща;
- б) Молдавія — Україна;
- в) Німеччина — Україна.

9. Визначити, з ім'ям якого гетьмана пов'язаний початок Руїни:

- а) П. Скоропадським;
- б) І. Виговським;
- в) П. Сагайдачним.

10. З'ясувати, між якими державами був підписаний Гадяцький договір:

- а) Україною — Польщею;
- б) Україною — Московією;
- в) Туреччиною — Україною.

11. Чільником Української держави у добу Руїни був:

- а) П. Дорошенко;
- б) К. Розумовський;
- в) М. Грушевський.

12. Назвати дату другого етапу української національної революції:

- а) 1832–1864 рр.;
- б) 1750–1764 рр.;
- в) 1657–1663 рр.

13. Назвати дату третього етапу української національної революції:

- а) 1663–1677 рр.;
- б) 1620–1621 рр.;
- в) 1734–1775 рр.

14. Визначити, хто був потенційним союзником І. Мазепи у боротьбі проти національної політики Петра I:

- а) польський король Стефан Баторій;
- б) кримський Хан Грей;
- в) шведський король Карл XII.

15. З'ясувати, з якими державами було укладено “Вічний мир”:

- а) Москвою і Туреччиною;
- б) Україною і Німеччиною;
- в) Росією і Річчю Посполитою.

16. Автором Бендерської конституції був:

- а) Самійло Кішка;
- б) П. Павлюк;
- в) Пилип Орлик.

17. З'ясувати, за часів правління кого було ліквідовано гетьманство:

- а) Ярослава Мудрого.
- б) Лжедмирія I.
- в) Катерини II.

18. Запорозьку Січ було ліквідовано імператором:

- а) Катериною II;

- б) Олексієм І;
- в) Миколою ІІ.

19. Запорозьку Січ було ліквідовано:

- а) 1607 р.;
- б) 1775 р.;
- в) 1770 р.

20. Визначити, в якому році відбулося відродження козацтва:

- а) 1917 р.;
- б) 1968 р.;
- в) 1991 р.

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 3. Виникнення та формування українського козацтва

План

1. Виникнення в кінці ХІІ ст. на південно-східних рубежах Русі військових формувань.
2. Перший період формування козацтва.
3. Виникнення козацьких хуторів та сіл. Формування общин вільних озброєних людей.

Тема 4. Військова діяльність українського козацтва XV–XVI ст.

План

1. Військові походи українського козацтва: сухопутні, морські, річкові.
2. Козацькі звичаї та військові традиції.
3. Утворення козацьких сторожових постів та засік.

Тема 5. Структура козацького стану (друга пол. ХVІ – ХVІІ)

План

1. Права і обов'язки членів кошового уряду.
2. Військово- адміністративна організація Запорозької Січі.
3. Флот Запорозької Січі.

Тема 6. Становлення станової та національної самосвідомості

План

1. Запорозька січ — державно-політичне утворення та військово-лицарський орден.
2. Військові походи запорожців.
3. Кошовий отаман Іван Сірко.

Тема 7. Запорозька Січ — державно-адміністративне утворення

План

1. Козацька фортеця на острові Хортиця.
2. Діяльність Байди Вишневецького.
3. Вольниці Війська Запорозького.

Тема 8. Основні місця, де перебували запорозькі козаки

1. Томаківська, Базавлуцька, Микитинська, Чортомлицька, Нова та інші січі.
2. Козацькі ватажки Б. Ружинський, І. Підкова, С. Наливайко.
3. Визвольні походи запорожців на Північне Причорномор'я.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Про відродження історико-культурних та господарських традицій Українського козацтва*: Указ Президента України. — К., 1995.
2. *Про День українського козацтва*: Указ Президента України. — К., 1999.
3. *Про національну програму відродження та розвитку Українського козацтва на 2002–2005 роки*: Указ Президента України. — К., 2001.
4. *Національна програма відродження та розвитку Українського козацтва на 2002–2005 роки*. — К., 2001.
5. *Апанович О. М. Гетьмани України і кошові отамани Запорозької Січі*. — К., 1993.
6. *Володарі гетьманської булави: історичні портрети*. — К., 1994.

7. *Волковинський В.* Нестор Махно: легенди і реальність. — К., 1994.
8. *Головешко Л. М.* Україна — козацька держава. — К., 2005.
9. *Голобуцький В.* Запорозьке козацтво. — К., 1994.
10. *Грушевський М. С.* Історія України-Руси. — К., 1995. — Т. VI—XI.
11. *Гуржій О. І.* Українська козацька держава в др. пол. XVII — XVIII ст.: кордони, населення, право. — К., 1996.
12. *Гуржій О. І., Чухліб Т. В.* Гетьманська Україна. — К., 1999.
13. *Джеджула Ю.* Таємна війна Богдана Хмельницького. — К., 1995.
14. *Довідник з історії України.* — К., 2002.
15. *Донців Д.* Дух нашої давнини. — 2-ге вид. — Дрогобич: Відродження, 1991.
16. *Донців Д.* Туга за героїчним. — К.: Веселка, 2003.
17. *Дорошенко Д.* Нарис історії України. — Л., 1991.
18. *Дорошенко Д.* Огляд української історіографії. — К., 1996.
19. *Дорошенко Д.* Історія України. 1917–1923. — Л., 2001.
20. *Жуковський А., Субтельний О.* Нарис історії України. — Л., 1993.
21. *Завацький В. І., Цьось А. В.* та ін. Козацькі забави. — Луцьк: Надстир'я, 1994.
22. *Іванишин В.* Нація, державність, націоналізм. — Дрогобич: Відродження, 1992.
23. *Ігнатенко П., Поплужний В.* та ін. Виховання громадянина. — К.: Ін-т змісту і методів навчання, 1997.
24. *Історія України в особах: Козаччина.* — К., 2000.
25. *Історія Українського війська (від княжих часів до 20-х років ХХ ст.).* — 4-те вид. — Л., 1992.
27. *Історія січових стрільців. 1917–1919 рр.: Воєнно-історичний нарис.* — К., 1992.
28. *Історія Українського війська (1917–1995).* — Л., 1996.
29. *Кентій А. В.* Нарис боротьби ОУН-УПА в Україні. — К., 1999.
30. *Кардаш П., Кот С.* Слава українського козацтва. — К.; Мельбурн: Вид-во “Фортуна” Австралія, 1999.
31. *Кащенко А.* Оповідання про славне Військо Запорозьке низове. — К.: Веселка, 1992.
32. *Каюков В. І.* Виховуємо патріотів України. — Кіровоград, 1997.
33. *Каюков В. І.* Лицарське виховання. — Кіровоград, 2000.

34. Коваль Р. Отамани Гайдамацького краю: 33 біографії — К., 1998.
35. Козут З. Російський централізм і українська автономія. Ліквідація Гетьманщини 1760–1830 рр. — К., 1996.
36. Козацтво на Півдні України (кінець XVIII–XIX ст.). — Одеса, 2000.
37. Коляничук О. Литвин М., Науменко К. Генералітет українських визвольних змагань. — Л., 1995.
38. Кононенко П. П., Кононенко Т. П. Освіта XXI століття: філософія родинності. — К.: Артек, 2003.
39. Кононенко П. П. Українознавство: Підручник. — К.: Либідь, 1996.
40. Крип'якевич І. Історія України. — Л., 1990.
41. Крип'якевич І. Богдан Хмельницький. — Л., 1990.
42. Кузь В. Г., Руденко Ю. Д., Губко О. Т. Українська козацька педагогіка і духовність. — Умань, 1995.
43. Кульчицький Ю. Шаблі з плугів: Український повстанський рух у визвольних змаганнях. — Л., 2000.
44. Марченко Т. М. Козаки — Мамаї. — К.: Опішне, 1991.
45. Леп'яко С. Козацькі війни кінця XVI ст. в Україні. — Чернівці, 1996.
46. Литвин М., Науменко К. Історія галицького стрілецтва. — Л., 1990.
47. Литвин С. Суд історії: Симон Петлюра і петлюріана. — К., 2001.
48. Литинський В. Твори. — Філадельфія, 1980. —Т. 2, 3.
49. Мельник Л. Гетьманщина першої чверті XVIII ст. — К., 1997.
50. Мицик Ю. Джерела з історії Національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст. — Дніпропетровськ, 1996.
51. Налшвайко С. Д. Козацька християнська республіка (Запорозька Січ у західноєвропейських історико-літературних пам'ятках). — К., 1992.
52. Оглоблін О. Гетьман Іван Мазепа та його доба. — Нью-Йорк; К., 2001.
53. Плачинда С. П. Легенди і міфи давньої України. — К.: Спалах, 1997.
54. Політичний терор і тероризм в Україні XIX–XX ст.: Історичні портрети. — К., 2003.

55. *Полководці* Війська Запорозького: історичні портрети. — К., 1998.
56. *Руденко Ю.*, Губко О. Українська козацька педагогіка: витоки, духовні цінності, сучасність. — К.: МАУП, 2007.
57. *Руденко Ю.* Основи сучасного українського виховання. — К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2003.
58. *Сушинський Б.* Козацькі вожді України. — Одеса, 1998.
59. *Українське* козацтво: Мала енциклопедія. — Запоріжжя, 2000.
60. *Федоренко Д.* Мудрість Козацької доби. — Кривий Ріг: ПП Вид. дім, 1999.
61. *Федоренко Д.* Школа і освіта Запорізької Січі. — Кривий Ріг: ПП Вид. дім, 1990.
62. *Яворницький Д.* Історія запорозького козацтва. — Л., 1991 р.

Додаткова

63. *Гончарук П.* Історія України. — К., 2005.
64. *Голубицький В.* Запорозьке козацтво. — К. 1994.
65. *Грушевський М. С.* Історія України-Руси. — К.: Наук. думка, 1995. — Т. 6, 7.
66. *Каганець І.* Третій Гетьманат. — К.: МАУП, 2006.
67. *Лук'яненко Л.* Національна ідея і національна воля. — К., 2003.
68. *Озінко І.* Українська культура. — К.: Абрис, 1991.
69. *Основи національного виховання* / Ю. Руденко, М. Стельмахович, О. Губко, В. Кузь. — Умань, 1993; 2-ге вид. — К.: Інформац.-вид. центр “Київ”, 1993.
70. *Пилат В.* Бойовий гопак. — Л.: Логос, 1999.
71. *Плав'юк М. В.* Особисто причетний. Вибрані статті, промови, інтерв'ю. — К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2002. — Т. 2.
72. *Плачинда С. П.* Козаки в Дюнкерку. — К.: Діокор, 2003.
73. *Полонська-Василенко Н.* Історія України. — К., 1992. — Т.1.
74. *Польовий Р.* Кубанська Україна. — К., 2002.
75. *Сідак В., Степанков В.* З історії української розвідки і контр-розвідки: Нариси. — К., 1994.
76. *Сідак В.* Національні спецслужби в період української революції 1917–1921 рр. — К., 1998.
77. *Сергійчук В. І.* Армія Богдана Хмельницького. — К.: Аграрна наука, 1996.
78. *Скоропадський П.* Спогади. Кінець 1917 — грудень 1918. — Філадельфія, 1995.

79. *Соколовська К. М.* Українська національна символіка: виховний аспект // Військова освіта. — 2006. — № 2 (18).
80. *Соколовська К. М.* Карпатська Січ: історія нескорених // Персонал. — 2007.
81. *Смолій В. А., Степанков В. С.* Богдан Хмельницький: Соціально-політичний портрет. — К., 1995.
82. *Статут* Українського козацтва. — Л., 1999.
83. *Тимченко Я.* Українське офіцерство: шляхи скорботи та забуття. 1917–1921 рр. — К., 1995.
84. *Українська ідея: перші речники.* — К., 1994.
85. *Українське козацтво: Мала енциклопедія.* — К.; Запоріжжя, 2002.
86. *Укази Президента України* // Козацька Рада. — 2004. — 32(5) травень.
87. *Хижняк З. І., Маньківський В. К.* Історія Києво-Могилянської академії. — К.: Вид. дім “КМ Академія”, 2003.
88. *Чухліб Т.* Гетьмани і монархи. — К.; Нью-Йорк, 2003.
89. *Шевчук В.* Козацька держава. Етюди до історії українського державотворення. — К., 1995.
90. *Щербак В.* Українське козацтво: формування соціального стану. Друга половина XV — середина XVII ст. — К., 2000.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Козацька педагогіка і психологія”	4
Питання для самоконтролю	6
Теми рефератів.....	9
Тести	9
Теми семінарських занять	12
Список літератури.....	13

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Везеренко</i>
Редактор	<i>С. М. Толкачова</i>
Комп’ютерне верстання	<i>Н. М. Музиченко</i>

Зам. № ВКЦ-3874

Підп. до друку 15.04.09. Формат 60×84/₁₆. Папір офсетний.
Друк ротатійний трафаретний.
Ум.-друк. арк. 1,04. Обл.-вид. арк. 1,05. Наклад 30 пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб’єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008 р.*